

ПУБЛІЧНИЙ ЗВІТ ГОЛОВИ ДЕРЖЕКСПОРТКОНТРОЛЮ

ЗА 2022 РІК

ЗМІСТ

1. Візія, місія, цінності Держекспортконтролю

2. Результати роботи у 2022 році

- *Основні пріоритети*
- *Міжнародне співробітництво*
- *Нормотворча діяльність*
- *Комунікаційна робота*
- *Правозастосування і проведення розслідувань*
- *Цифровізація*

3. Кадрова робота

4. Використання коштів державного бюджету

5. Основні завдання на 2023 рік

6. Додатки

Додаток 1. Показники надання адміністративних послуг протягом 2022 року

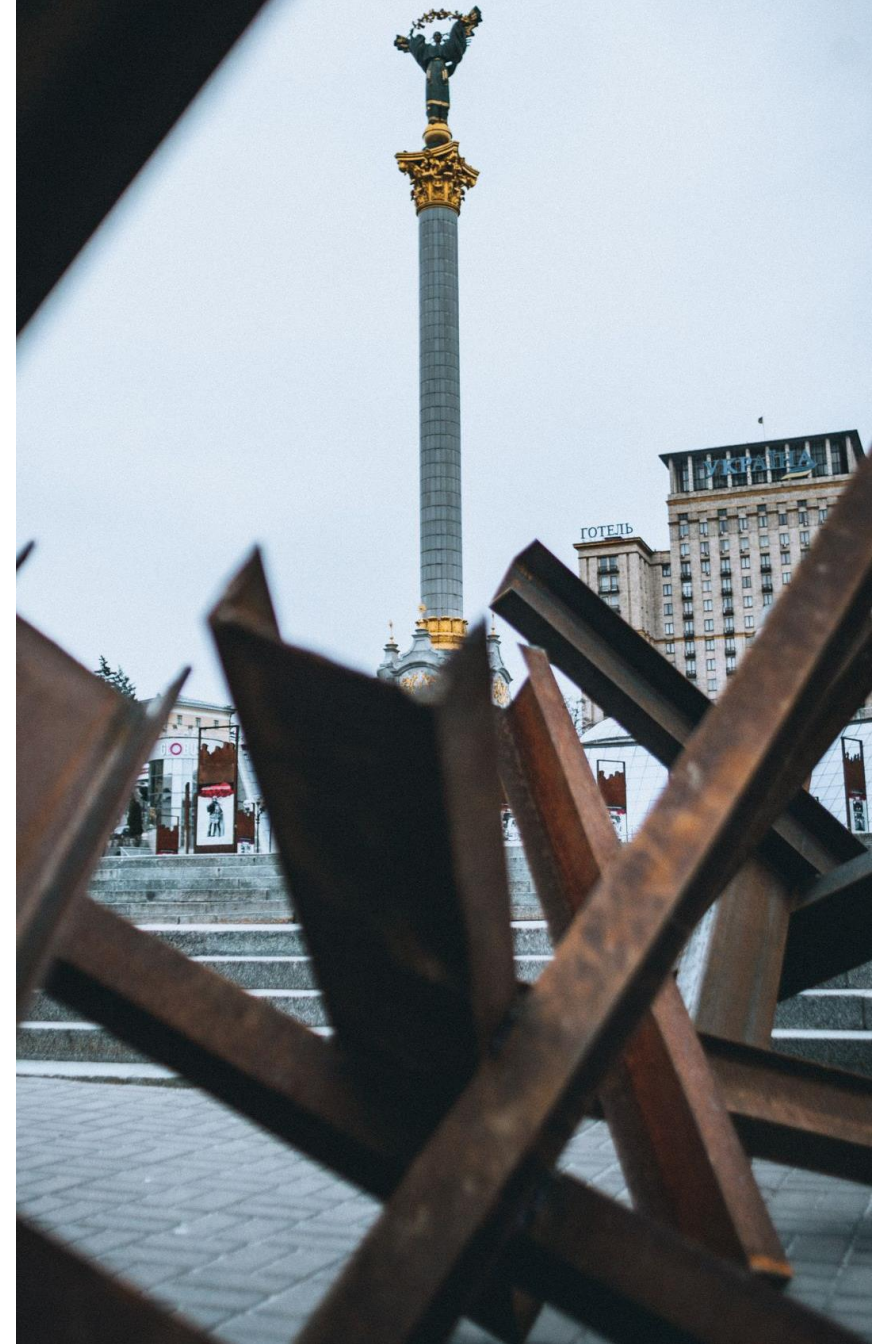
Додаток 2. Робота у міжнародних режимах

Ось уже рік як наша країна живе в умовах повномасштабної війни, яка стала випробуванням для кожного. Адаптуватись до нових реалій довелось не лише суспільству, а і всьому державному апарату, в якому почались глибокі перетворення. Трансформація торкнулась і Державної служби експортного контролю України.

З початку збройної агресії рф безумовним пріоритетом Держекспортконтролю стало забезпечення Міністерства оборони, Збройних Сил України та інших законних збройних формувань сучасними зразками озброєння. Ми робили і робимо все можливе для спрощення імпорту озброєння, військової техніки та боєприпасів для потреб ЗСУ та посилення обороноздатності нашої держави.

Разом з тим Держекспортконтроль продовжував забезпечувати ефективний контроль за передачами товарів військового призначення та подвійного використання відповідно до міжнародних зобов'язань України. Ми усвідомлюємо, що будь-який крок Держекспортконтролю має бути чітко вивірений з точки зору дотримання міжнародних стандартів у цій сфері, оскільки належна робота системи експортного контролю та надійний контроль за використанням імпортованих товарів військового призначення та подвійного використання в заявлених цілях є базовою передумовою для постачань озброєнь і військової техніки для потреб ЗСУ з боку наших міжнародних партнерів.

Водночас у службі продовжувались перетворення, розпочаті ще у 2021 році: цифровізація основних процесів, пов'язаних з наданням адміністративних послуг; проактивність у публічній площині; посилення взаємодії з суб'єктами здійснення міжнародних передач, яким довелось працювати у нових умовах; забезпечення в цілому стабільної безперебійної роботи державного органу в умовах воєнного стану та викликів, що виникли через повномасштабну війну.

ВІЗІЯ, МІСІЯ І ЦІННОСТІ ДЕРЖЕКСПОРТКОНТРОЛЮ

У критичні часи особливо важливо розуміти для чого ми працюємо і куди рухаємось. У 2022 році вперше було сформульовано місію, візію та цінності Державної служби експортного контролю України, які стали невід'ємною частиною нашої діяльності.

Місія говорить про те, для чого ми тут працюємо. Візія — якою бачимо Державну службу експортного контролю у майбутньому. Цінності — це принципи, якими керуємось у своїй роботі.

Місія Державної служби експортного контролю України.

Дбаємо про національну та міжнародну безпеку, сприяємо просуванню національних інтересів у політичній, економічній та військовій сферах шляхом забезпечення ефективного контролю за нерозповсюдженням зброї масового знищення та міжнародними передачами стратегічних товарів.

Візія Державної служби експортного контролю України.

Державна служба експортного контролю України – інноваційна та проактивна установа, яка є провідною інституцією національної системи контролю за міжнародними передачами стратегічних товарів, інтегрованою до міжнародної системи безпеки та нерозповсюдження зброї масового знищення, має довіру українського суспільства, бізнесу та міжнародних партнерів. Держекспортконтроль ефективно виконує функції з реалізації державної політики у сфері контролю за міжнародними передачами стратегічних товарів шляхом синергії зусиль держави та бізнесу задля забезпечення балансу між інтересами національної і міжнародної безпеки та сталого економічного і технологічного розвитку України.

ВІЗІЯ, МІСІЯ І ЦІННОСТІ ДЕРЖЕКСПОРТКОНТРОЛЮ

Цінності Державної служби експортного контролю України

- ✓ Патріотизм – вірне служіння Українському народові, відданість державі, пріоритетність національних інтересів України.
- ✓ Законність – діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України.
- ✓ Професійність – компетентне, об'єктивне, неупереджене, відповідальне виконання посадових обов'язків службовцями Держекспортконтролю, постійне підвищення рівня професійної компетентності.
- ✓ Ефективність – раціональне і результативне використання ресурсів для досягнення цілей державної політики.
- ✓ Прозорість – публічність діяльності, прогнозованість у прийнятті рішень, відкритість до діалогу.
- ✓ Командна робота – усвідомлення кожним власної ролі та важливості об'єднання зусиль для реалізації місії Держекспортконтролю

РЕЗУЛЬТАТИ РОБОТИ У 2022 РОЦІ

У 2022 році, як і у попередні роки, Державною службою експортного контролю не було допущено жодного порушення Україною своїх зобов'язань як учасника міжнародних режимів експортного контролю, забезпечено державний контроль за міжнародними передачами товарів військового призначення та подвійного використання, вжито ефективних заходів з метою забезпечення захисту національних інтересів України, обмеження передач звичайних видів озброєння, а також недопущення використання товарів у терористичних та інших протиправних цілях.

Основні пріоритети

Першочерговими заходами у роботі служби стали оформлення і видача Силам оборони України відкритих дозволів для імпорту товарів військового призначення, що з одного боку забезпечило безперешкодне їх ввезення в Україну, а з іншого - дотримання вимог експортного контролю щодо імпорту товарів військового призначення. Ця практика також була розповсюджена і на вітчизняних спецекспортерів, які забезпечують потреби Сил оборони країни.

У той же час, з урахуванням визначених Президентом та Урядом України завдань і пріоритетів забезпечення роботи підприємств оборонно-промислового комплексу, задля сприяння надходженню в державу валютних коштів для підтримки національної економіки не зупинялася видача дозволів на експорт товарів військового призначення і подвійного використання. Втім, було концептуально переглянуто підходи до питання експорту таких товарів і дозвільні документи надавалися у виключних випадках і лише тією мірою, яка не завдає шкоди обороноздатності держави.

Воєнний стан зобов'язує приділяти особливу увагу питанню недопущення потрапляння контрольованих товарів до країни-агресора та її сателітів, у тому числі через треті країни. У цьому контексті в рамках Міжвідомчої комісії було підготовлено та запропоновано відповідні ініціативи щодо особливостей експорту товарів військового призначення та подвійного використання на період дії воєнного стану. Вони враховували специфіку двосторонніх відносин України з певними державами, зокрема їх позиції щодо російсько-української війни, долучення до санкцій проти агресора, а також можливість використання їх юрисдикції для реекспорту товарів до російської федерації. Такий підхід дав можливість ухвалювати рішення у сфері експортного контролю з огляду на потреби Збройних Сил України, знизити ризики потенційного реекспорту.

Виходячи з рішення МК ВТС Держекспортконтролем було зупинено дію 452 дозвільних документа на експорт товарів військового призначення для проведення додаткової експертизи у сфері державного експортного контролю на предмет оцінки стану забезпечення захисту інтересів національної безпеки, наявності достатніх гарантійних зобов'язань кінцевого споживача та інших чинників, що можуть мати негативний вплив на забезпечення національної безпеки і оборони. Таким чином у рамках виконання рекомендацій Міжвідомчої комісії з політики військово-технічного співробітництва та експортного контролю при РНБО України Держекспортконтролем було скасовано дію 329 дозвільних документів.

Серед інших заходів, здійснених службою в умовах воєнного стану і спрямованих на забезпечення захисту інтересів національної безпеки, було проведення дослідження та ухвалено рішення про застосування на підставі статті 10 Закону України “Про державний контроль за міжнародними передачами товарів військового призначення та подвійного використання” процедур “всеохоплюючого контролю” до низки чутливих товарів, не внесених до відповідних списків товарів військового призначення та подвійного використання, але які становлять інтерес як критичний імпорт для оборонно-промислового комплексу російської федерації і суміжних галузей.

Завдяки прийнятому рішенню процедури експортного контролю було застосовано до таких товарів як ільменітовий концентрат, іонообмінні смоли, безшовні труби з нержавіючих сталей, цирконієвих, титанових та нікелевих сплавів, а також ще понад 20 товарних позицій, що можуть бути використані в російській федерації, у т.ч. в авіаційній галузі.

Міжнародне співробітництво

Державна служба експортного контролю у 2022 році продовжувала роботу у міжнародних режимах експортного контролю: Вассенаарська домовленість, Режим контролю за ракетними технологіями, Міжнародний режим Група ядерних постачальників (ГЯП) та Комітет Цангера, Міжнародний режим Австралійська група (АГ), Конвенція про заборону розробки, виробництва, накопичення і застосування хімічної зброї та про її знищення (КХЗ), Конвенція про заборону розробки, виробництва, накопичення бактеріологічної (біологічної) та токсичної зброї та про її знищення (КБТЗ) (деталі у **Додатку 2**). Надавалися усі звітні матеріали на виконання міжнародних зобов'язань України як учасниці ООН та ОБСЄ; було взято участь у онлайн-зустрічах в рамках Програми ЄС “Партнер партнеру”.

Продовжувалася робота у рамках Програми з експортного контролю та безпеки кордонів (EXBS) Державного Департаменту США щодо реалізації проекту технічної допомоги “Надання технічної допомоги з метою посилення системи експортного контролю України та протидії розповсюдженню зброї масового знищення”. Восени минулого року було підписано Меморандум про взаєморозуміння між Держекспортконтролем, естонською компанією “Spin TEK AS” та Програмою з експортного контролю та безпеки кордонів (EXBS) Державного Департаменту США. Метою цих заходів було посилення спроможності та сталості Держекспортконтролю, підвищення ефективності та цифровізації функціонування служби, її технічного забезпечення, а також покращення взаємодії з суб'єктами господарювання шляхом впровадження електронної системи експортного контролю Stratlink.

У 2022 році Держекспортконтролем приділено значну увагу роботі з іноземними партнерами, включаючи представників дипломатичного корпусу іноземних держав для вирішення актуальних питань експортного контролю.

Нормотворча діяльність

❖ Робота над змінами у законодавстві на період воєнного стану

Держекспортконтроль спільно з іншими центральними органами виконавчої влади у 2022 році активно ініціював та розробляв зміни до законодавства у сфері державного експортного контролю. Вони покликані забезпечити оперативне та безперебійне постачання озброєння і військової техніки для Сил оборони України та стабільну діяльність суб'єктів господарювання у сфері імпорту товарів військового призначення з урахуванням викликів воєнного стану.

Розроблені у тісній співпраці з Мінекономіки проекти нормативно-правових актів невідкладно, в установленому порядку, вносилися на розгляд Уряду.

Так, було прийнято постанови Кабінету Міністрів України від 10.03.2022 № 247 “Про внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України з питань державного експортного контролю” та від 26.03.2022 № 370 “Про внесення змін до постанов Кабінету Міністрів України від 15.07.1997 № 767 і від 08.06.1998 № 838”. Зазначеними документами забезпечено можливість в оперативному порядку видавати суб'єктам господарювання та державним замовникам у сфері оборони дозвільні документи для імпорту в Україну товарів військового призначення для потреб оборони держави, дотримуючись при цьому необхідних процедур експортного контролю.

Це було досягнуто завдяки логічному спрощенню на період воєнного стану процедур реєстрації в Держекспортконтролі суб'єктів здійснення міжнародних передач товарів та порядку подання ними заяв (зокрема в електронній формі) для отримання дозволів на імпорт товарів військового призначення.

Разом з цим було надано право суб'єктам господарювання без отримання спеціальних повноважень від Кабінету Міністрів України звертатися до Держекспортконтролю за дозволами на імпорт всіх без винятку товарів військового призначення для потреб правоохоронних органів, Збройних Сил та інших військових формувань, утворених відповідно до законів України, інших суб'єктів, що здійснюють боротьбу з тероризмом відповідно до закону.

Спеціалісти Держекспортконтролю долучились до опрацювання Урядом питання спрощення порядку ввезення на територію України товарів гуманітарної допомоги, в результаті чого було прийнято постанову Кабінету Міністрів України від 26.03.2022 № 362 “Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 01.03.2022 № 174” та встановлено спрощений порядок для ввезення в Україну пластин для бронежилетів, переносних радіостанцій, безпілотних літальних апаратів (квадрокоптерів), біноклів, монокулярів, коліматорних та оптичних прицілів, тепловізорів і приладів нічного бачення.

З метою реалізації положень частини третьої статті 2 Закону України “Про державний контроль за міжнародними передачами товарів військового призначення та подвійного використання”, згідно з якою на період воєнного стану Кабінет Міністрів України може встановлювати перелік товарів, на міжнародні передачі яких не поширюється дія цього Закону, Держекспортконтроль розробив і направив до Мінекономіки пропозиції щодо виключення на період воєнного часу з під дії вищевказаного Закону імпорту в Україну засобів індивідуального захисту.

Запропоновані зміни дозволили будь-кому безперешкодно ввозити зазначені засоби не лише для потреб Збройних Сил України, а також для підприємств різних галузей економіки, представників ЗМІ, які працюють в районах, наближених до бойових дій, власних потреб населення, створювати їх запаси та реалізовувати на території України.

Разом з цим Держекспортконтроль розробив і подав до Мінекономіки додаткові пропозиції щодо внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 01.03.2022 № 174 “Деякі питання пропуску гуманітарної допомоги через митний кордон України в умовах воєнного стану”. За наслідками прийняття Урядом цієї постанови були оптимізовані вимоги щодо надання гарантій стосовно ввезених товарів.

За поданням Держекспортконтролю прийнято постанову Кабінету Міністрів України від 22.07.2022 № 819 “Про внесення зміни до пункту 1 постанови Кабінету Міністрів України від 18 березня 2022 р. № 314”, якою на період воєнного стану для суб’єктів господарювання продовжено строки дії документів у сфері державного експортного контролю, а саме посвідчень про реєстрацію суб’єктів здійснення міжнародних передач товарів, свідоцтв про отримання повноважень на проведення недержавної експертизи товарів у галузі державного експортного контролю та свідоцтв про державну атестацію системи внутрішньофірмового експортного контролю, раніше наданих Держекспортконтролем. Ці зміни дали змогу підприємствам безперервно продовжувати їхню діяльність, пов’язану з імпортом товарів військового призначення, не витрачаючи тривалий час для переоформлення документів, строк дії яких спливає.

❖ *Планова діяльність*

Планова нормотворча діяльність Держекспортконтролю у 2022 році здійснювалася за двома основними напрямками:

- ✓ *удосконалення системи державного експортного контролю, оптимізація процедур, пов'язаних з наданням адміністративних послуг у цій сфері*
- ✓ *опрацювання питань, пов'язаних з наданням повноважень на право здійснення експорту/імпорту товарів військового призначення та товарів, які містять відомості, що становлять державну таємницю.*

Влітку минулого року було підготовлено і узгоджено Концепцію реформування системи експортного контролю, яка передбачає серед іншого новий погляд на функцію державного органу. Основні зміни, передбачені концепцією: реформування служби (зміна структури, бізнес-процесів та їх цифровізація тощо), реформування всієї системи експортного контролю та уточнення повноважень органів і структур, які входять до її складу.

Одним з етапів втілення Концепції у життя стало розроблення проекту Закону “Про державний контроль за міжнародними передачами стратегічних товарів”. Держекспортконтроль взяв активну участь у розробці документу в рамках робочої групи, яка складалась з депутатів Верховної Ради, членів Комітету. Наразі новий закон вже зареєстровано у Верховній Раді України та рекомендовано Комітетом для розгляду у першому читанні.

Серед іншого новий закон передбачає такі основні положення:

- скасування інституту повноважень на експорт/імпорт товарів військового призначення. Натомість вводиться облік тих суб'єктів, які відповідають певним, наперед визначеним критеріям (наявність СВФЕК, позитивної ділової історії, достатнього капіталу, відсутність серед бенефіцеарів суб'єктів з підсанкційних країн тощо), а відтак мають право здійснювати діяльність у сфері міжнародних передач товарів військового призначення;
- упорядкування механізму здійснення контролю за кінцевим використанням товарів (постліцензійний контроль). Чітка регламентація функцій та повноважень державних органів;

- посилення інституційного забезпечення діяльності Державної служби експортного контролю України шляхом закріплення на законодавчому рівні її спеціального статусу;
- вдосконалення механізмів виконання міжнародних зобов'язань України у сфері експортного контролю товарів військового призначення та подвійного використання, включаючи імплементацію у національне законодавство положень оновленого у 2021 році Регламенту ЄС для удосконалення понятійного апарату законодавства України у сфері державного експортного контролю.

Крім того, у 2022 році Держекспортконтролем було розроблено 10 проектів актів Кабінету Міністрів України та 3 проекти накази Мінекономіки.

Зокрема, Урядом було прийнято рішення від 09.02.2022 № 110 “Деякі питання здійснення товариствами оборонно-промислового комплексу експорту, імпорту товарів військового призначення та товарів, які містять відомості що становлять військову таємницю”. Зазначений проект постанови було розроблено Держекспортконтролем у зв'язку з необхідністю врегулювання питання діяльності окремих товариств в оборонно-промисловому комплексі, утворених відповідно до Закону України “Про особливості реформування підприємств оборонно-промислового комплексу державної форми власності”.

У звітному періоді проведено роботу з міжвідомчого узгодження проекту постанови Кабінету Міністрів України якою унормується функціонування інформаційно-комунікаційної системи у сфері державного експортного контролю.

Продовжувалася робота над проектом постанови Кабінету Міністрів України “Про внесення змін до Порядку здійснення державного контролю за міжнародними передачами товарів подвійного використання”, здійснено аналіз його регуляторного впливу, якій погоджено Державною регуляторною службою України. Наразі здійснюються узгоджувальні процедури доопрацьованого, з урахуванням результатів громадського обговорення, проекту постанови.

Одночасно здійснювалася розробка проектів нормативно правових актів з метою оновлення порядку регулювання:

- ❑ оформлення та оптимізації форм дозвільних документів у сфері державного експортного контролю, які вносяться до єдиного державного інформаційного веб-порталу “Єдине вікно для міжнародної торгівлі” і є підставою для митного оформлення товарів військового призначення та подвійного використання (проект наказу Мінекономіки “Про затвердження Інструкції про реєстрацію суб’єктів здійснення міжнародних передач товарів”);
- ❑ процедури проведення реєстрації суб’єктів господарювання та державних замовників у сфері оборони як суб’єктів здійснювати міжнародні передачі товарів і затвердження форм необхідних документів, що подаються для реєстрації, та форму посвідчення про таку реєстрацію (проект наказу Мінекономіки “Про затвердження Інструкції про реєстрацію суб’єктів здійснення міжнародних передач товарів”);
- ❑ процедури розгляду справ про порушення суб’єктами здійснення міжнародних передач товарів – юридичними особами вимог законодавства в галузі державного експортного контролю (проект наказу Мінекономіки “Про внесення змін до наказу Міністерства економічного розвитку і торгівлі України від 16 грудня 2013 року № 1490”).

У 2022 році на підставі відповідних заяв суб’єктів господарювання, які надійшли до Держекспортконтролю в установленому порядку, також було розроблено 11 проектів постанов Кабінету Міністрів України щодо внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 12.07.1999 № 1228 “Про надання суб’єктам господарювання повноважень на право здійснення експорту, імпорту товарів військового призначення та товарів, які містять відомості, що становлять державну таємницю”. У той же час також продовжувалася робота щодо міжвідомчого узгодження 9 проектів постанов Кабінету Міністрів України із зазначеного питання, підготовка яких була розпочата у 2021 році.

Загалом, повноваження на право здійснення експорту та імпорту товарів військового призначення отримали 15 суб’єктів господарювання.

Комунікаційна робота

Держекспортконтроль у 2022 році попри умови воєнного часу доклав максимальних зусиль, щоб допомогти вітчизняним підприємствам, виробникам, а також імпортерам, дотримуватись усіх необхідних вимог законодавства для отримання дозвільних документів. На постійному зв'язку з громадянами завжди були фахівці комунікаційного відділу служби. У середньому, протягом місяця, спеціалісти надавали близько 150 консультацій у телефонному режимі, не рахуючи відповідей 24/7 за мобільним номером.

За 2022 рік було опрацьовано 145 звернень громадян і суб'єктів господарювання, організовано проведення 3 засідань Громадської ради при Держекспортконтролі, 4 тематичних телефонних “гарячих ліній” та 4 тематичних інтернет-конференцій, онлайн-семінар та 3 прямі ефіри у мережі “Фейсбук”, включаючи прямий ефір на тему: “Особливості роботи Держекспортконтролю у період воєнного стану”.

Також за цей час було надано повноваження на здійснення діяльності щодо попередньої ідентифікації товарів у галузі державного експортного контролю 9 юридичним особам; тимчасово припинено дію свідоцтв 2 юридичних осіб.

У 2022 році Держекспортконтролем було проведено державну атестацію систем внутрішньофірмового експортного контролю 13 суб'єктів здійснення міжнародних передач товарів та переатестацію 13 таких систем. З метою надання інформаційно-методичної допомоги проведено перевірку наявності та рівня функціонування системи внутрішньофірмового експортного контролю, створеної трьома підприємствами.

У Держекспортконтролі також проводилась активна роз'яснювальна робота. Фахівцями служби було підготовлено ряд рекомендацій для усунення типових недоліків, допущених заявниками при наданні документів на проведення попередньої експертизи, у заявах на реєстрацію та для надання дозвільних документів тощо. Також у обов'язковому порядку відповідними роз'ясненнями супроводжувались усі законодавчі зміни у сфері експортного контролю, що особливо важливо під час дії воєнного стану.

Правозастосування і проведення розслідувань у сфері державного експортного контролю

У сфері правозастосування одним з основних завдань Держекспортконтролю у 2022 році залишалось забезпечення дотримання санкційної політики у галузі експортного контролю, визначеної рішеннями РНБО України, введеними в дію відповідними Указами Президента України.

Розроблено зміни до Положення про порядок надання гарантій та здійснення державного контролю за виконанням зобов'язань щодо використання у заявлених цілях товарів, які підлягають державному експортному контролю. Ними передбачається врегулювання питань оптимізації порядку видачі Держмитслужбою сертифіката підтвердження доставки товарів; залучення державних органів до здійснення контролю виконання гарантійних зобов'язань щодо кінцевого використання товарів у заявлених цілях; способи контролю за доставкою експортованих з України товарів; перевірки фактичного використання товарів за призначенням їх кінцевими споживачами тощо.

Активізовано роботу з удосконалення та оптимізації механізмів правозастосування в сфері експортного контролю з метою попередження порушень вимог законодавства, недопущення відхилення від заявленого кінцевого використання товарів, підтвердження доставки та вдосконалення контролю за кінцевим використанням товарів. Задля цього здійснюється постліцензійна діяльність шляхом перевірки звітних документів, що подаються суб'єктами здійснення міжнародних передач товарів, документів про гарантії та про підтвердження доставки товарів.

За результатами проведених розслідувань упродовж 2022 року Держекспортконтролем було винесено 23 постанови про накладення на суб'єктів здійснення міжнародних передач товарів штрафів у розмірі 10,5 млн. грн. за порушення вимог законодавства в галузі державного експортного контролю.

Окрім цього, в судах різних інстанцій протягом минулого року перебувало 19 адміністративних справ щодо оскарження дій та рішень Держекспортконтролю про стягнення штрафних санкцій на користь держави на загальну суму 967 815 739, 43 грн. З них вже відстояно інтереси держави щодо стягнення до державного бюджету коштів на суму 132 564 706,72 грн., по іншим судовий розгляд триває.

Цифровізація

На початку 2022 року було введено у тестову експлуатацію інформаційно-комунікаційну систему у сфері державного експортного контролю (ІКСЕК). На базі служби за допомогою ІКСЕК протягом тестового періоду здійснювалось опрацювання заяв від суб'єктів господарювання стосовно надання адміністративних послуг “Оформлення та видача посвідчення про реєстрацію суб'єкта здійснення міжнародних передач товарів” та “Оформлення та видача висновку на проведення переговорів, які пов'язані з укладенням зовнішньоекономічних договорів (контрактів) щодо здійснення експорту товарів, на поставки яких до відповідної іноземної держави встановлено, виходячи з міжнародних зобов'язань України, часткове ембарго”.

Протягом року було проведено роботу з усунення помилок генерації дозвільних документів, формування фінансових звітів у бізнес-процесах надання адміністративних послуг, зкореговано процедури реєстрації користувачів ІКСЕК з числа суб'єктів господарювання та листування з державними органами через службовий сегмент системи. На даний час заявникам надано можливість через робочий кабінет подавати заяву на отримання адміністративної послуги з реєстрації як суб'єктів міжнародних передач. На завершальному етапі знаходиться робота щодо під'єднання визначених державних органів до ІКСЕК з використанням національної системи конфіденційного зв'язку. Наразі Держекспортконтроль проводить підготовку до введення ІКСЕК в промислову експлуатацію.

Окрім цього, протягом року службою проведена робота з реалізації завдання керівництва держави щодо створення реєстру ідентифікованих товарів військового призначення та подвійного використання. Наразі підготовлено технічні вимоги щодо нового програмного забезпечення та знайдено джерела фінансування робіт з розроблення реєстру. Реалізація цього проекту дозволить суб'єктам господарювання суттєво спростити процедуру проведення попередньої ідентифікації товарів, а для органів державної влади, що залучені до проведення державної експертизи у сфері експортного контролю, правоохоронних та розвідувальних органів, слугуватиме зручним та надійним джерелом достовірної інформації щодо товарів, технологій та послуг, контроль за міжнародними передачами яких відбувається відповідно до чинного законодавства та на виконання міжнародних зобов'язань України у сфері нерозповсюдження та експортного контролю.

Незважаючи на складну ситуацію в країні, Держекспортконтроль продовжує цифровізуватися та впроваджує елементи електронного урядування. Наприкінці 2022 року в службі завершилось встановлення та розгортання сучасної системи електронного документообігу, що дозволяє зменшити обіг паперу та підвищити ефективність підготовки документів. Система електронного документообігу (СЕД) спростила роботу з документами, полегшила контроль за виконанням завдань та в цілому сприяла прискоренню та впорядкуванню діловодства у Держекспортконтролі.

Кадрова робота

Станом на 31 грудня 2022 року штатна чисельність апарату Держекспортконтролю налічувала 79 працівників. Кількість фактично працюючих на кінець 2022 року склала 70 чоловік. З них обіймають посади державних службовців категорії А – 3 особи, категорії Б – 17 осіб, категорії В – 50 осіб. Протягом 2022 року було призначено 17 осіб (за конкурсом – 3, за добором на період дії воєнного стану – 14). Звільнено 15 осіб. Вакантними залишається 9 посад, у т.ч. категорії “А” – 1, категорії “Б” – 5, категорії “В” – 3. У структурі Держекспортконтролю станом на 31.12.2022 р. два департаменти, два управління, один самостійний відділ та три самостійних сектори.

Організація роботи Держекспортконтролю з початку 2022 року здійснювалася: до 24.02.2022 – планово, в умовах мирного часу; з 24.02.2022 – в умовах правового режиму воєнного стану у відповідності до вимог Закону України “Про правовий режим воєнного стану”, Указу Президента України “Про введення воєнного стану в Україні”, розпорядження Кабінету Міністрів України “Питання запровадження та забезпечення здійснення заходів правового режиму воєнного стану в Україні”. Виведення працівників на роботу за постійним місцем дислокації Держекспортконтролю було здійснено поетапно з 11.04.2022 р.

Всі питання роботи з персоналом (крім конкурсного відбору, який в умовах війни не здійснюється) у 2022 році, в тому числі щодо проходження державної служби; присвоєння чергових рангів державним службовцям; надання відпусток та інше здійснювались у відповідності до вимог законодавства.

У минулому році було також проведено опитування працівників Держекспортконтролю та проаналізовано рівень задоволеності умовами державної служби в частині врахування у кадровій політиці принципу забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків, визначено потреби у професійному розвитку.

Слід зазначити, що попри обставини воєнного часу у Держекспортконтролі створено належні умови для підвищення рівня професійної компетентності (забезпечено можливості навчання в межах робочого часу) не менше 96 відсотків державних службовців. Протягом 2022 року було організовано проведення професійного навчання не менше 96 відсотків державних службовців щодо практичних аспектів доброчесності і етичної поведінки та щодо кібербезпеки. У звітний період в Держекспортконтролі пройшли навчання з підвищення рівня професійної компетентності 77 осіб; 44 працівника пройшли навчання з питань цифрової грамотності.

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 28 жовтня 2022 року № 1215 “Про внесення змін у додаток 1 до постанови Кабінету Міністрів України від 5 квітня 2014 р. № 85” граничну чисельність Держекспортконтролю збільшено до 92 працівників. Тому у минулому році було також розпочато процес з реорганізації служби, зокрема підготовлено пакет документів щодо нової структури Держекспортконтролю.

Використання коштів державного бюджету

Упродовж 2022 року Держекспортконтролем оскаржувалися рішення у адміністративних та господарських справах до Господарського, Апеляційних та Касаційного судів, внаслідок чого було сплачено 176,6 тис.грн. судового збору. За позовом Держекспортконтролю про стягнення штрафних санкцій, судового збору та неустойки за договором про надання послуг, через невчасне виконання підрядником господарських зобов'язань в судовому порядку було стягнуто 846,6 тис. грн., у тому числі 104,2 тис.грн. судового збору (рішення набрало законної сили).

Сума фактичних надходжень до державного (місцевого) бюджету за кодом класифікації доходів бюджету 22012500 «Плата за надання інших адміністративних послуг» за 2022 рік складає 4 573,9 тис.грн, що на 253,2 тис.грн (або на 5 %) більше в порівнянні з надходженнями 2021 року.

Обсяг затверджених у паспорті бюджетних призначень загального фонду за бюджетною програмою 1208010 "Керівництво та управління у сфері експортного контролю" на 2022 рік становив 58 317,5 тис. грн.. Протягом року, відповідно до:

- постанови Кабінету Міністрів України від 01.04.2022 № 401 «Про спрямування коштів до резервного фонду державного бюджету на 2022 рік»;
- розпорядження Кабінету Міністрів України від 20.12.2022 № 1165-р «Про перерозподіл деяких видатків державного бюджету, передбачених Міністерству економіки на 2022 рік»

обсяг бюджетних призначень за вищезазначеною програмою було зменшено на 12 805,4 тис.грн. (5 831,8 тис. грн. та 6 973,6 тис. грн. відповідно) або на 21 %. З урахуванням внесення вищезазначених змін, бюджетні призначення на 2022 рік склали 45 512,1 тис.грн.

Касові видатки загального фонду проведені у сумі 45 232,5 тис. грн., виконання яких складає 99,4 % від планових призначень. Відхилення між плановими показниками з урахуванням змін (45 512,1 тис.грн.) та касовими видатками загального фонду становить 279,6 тис. грн. (або 0,6 % від загальної суми планових призначень).

По спеціальному фонду державного бюджету касові видатки становлять 183,8 тис.грн., що складає 100 % від річних призначень.

ОСНОВНІ ЗАВДАННЯ НА 2023 РІК

Подальше розгортання та поетапне введення у промислову експлуатацію ІКСЕК для забезпечення цифровізації основних процесів, пов'язаних із наданням адміністративних послуг.

Завершення оптимізації структури Держекспортконтролю. Нова структура служби дозволить більш ефективно використовувати людські ресурси, адже у ній чітко окреслені зони відповідальності та виокремлено критично важливі функції, які до цього були не задіяні через брак кадрового потенціалу.

Продовження реформи системи експортного контролю, спрямованої на лібералізацію умов ведення бізнесу з одночасним підвищенням її ефективності, зокрема супроводження подальшого доопрацювання та ухвалення проєкту закону Верховною Радою України.

Додаток 1

Показники надання адміністративних послуг протягом 2022 року

№з /п	Назва документа	Кількість отриманих заяв	Кількість наданих документів	Кількість відмов у видачі документів	Кількість зняття з розгляду заяв
1	Дозвіл на здійснення: експорту товарів імпорту товарів	670 1060	395 938	122 26	140 95
2	Висновок: щодо тимчасового вивезення товарів щодо тимчасового ввезення товарів транзиту товарів територією України	109 111 5	91 90 6	4 10 2	16 35 -
3	Висновок на право проведення переговорів	10	8	3	8
4	Міжнародний імпортерний сертифікат	82	65	1	11
5	Посвідчення про реєстрацію суб'єкта здійснення міжнародних передач товарів	700	443	2	168
6	Свідоцтво про державну атестацію системи внутрішньофірмового експортного контролю	24	26	-	-
7	Свідоцтво про отримання повноважень на здійснення діяльності щодо попередньої ідентифікації товарів у галузі державного експортного контролю	5	9	-	-
8	Визначення можливості внесення до Кабінету Міністрів України пропозицій щодо надання суб'єктам господарювання повноважень на право здійснення експорту, імпорту ТВП та товарів, які містять відомості, що становлять державну таємницю	11	11	-	-
9	Документальне підтвердження надання Кабінету Міністрів України суб'єкту ЗЕД повноважень на право здійснення експорту, імпорту ТВП та товарів, які містять відомості, що становлять державну таємницю	9	9	-	-

Додаток 2

Міжнародний режим Вассенаарська домовленість (ВД)

На виконання міжнародних зобов'язань України як учасниці ВД Держекспортконтроль підготував та встановленим порядком надіслав до МЗС України для подальшого розміщення в інформаційній системі режиму звіти за II півріччя 2021 року та за I півріччя 2022 року щодо: наданих дозволів на експорт окремих категорій звичайних озброєнь (у тому числі стрілецької зброї та легких озброєнь), внесених до Списку товарів військового призначення ВД, до держав-неучасниць ВД; наданих дозволів або здійснених міжнародних передач “чутливих” та “дуже чутливих” товарів, внесених до Списку товарів і технологій подвійного використання ВД, до держав-неучасниць ВД; відмов у наданні дозволів на передачу товарів, внесених до Списку товарів і технологій подвійного використання ВД, до держав-неучасниць ВД; відмов у наданні дозволів на експорт “чутливих” та “дуже чутливих” товарів, внесених до Списку товарів і технологій подвійного використання ВД, до держав-неучасниць ВД; наданих дозволів на здійснення по суті ідентичних передач “чутливих” та “дуже чутливих” товарів, внесених до Списку товарів і технологій подвійного використання ВД, до держав-неучасниць ВД, відносно яких у попередній трирічний період було відмовлено іншою державою-учасницею. Держекспортконтроль підтримав пропозицію МЗС щодо доцільності утримуватися від участі української сторони у засіданнях технічних груп ВД у період до скасування/припинення воєнного стану в Україні. З огляду на зазначене представники України не брали участь у засіданні Експертної групи ВД. До початку повномасштабної війни РФ проти України та після відновлення доступу до інформаційної системи ВД WAIS з червня 2022 р. систематично здійснювався аналіз робочих матеріалів, що розповсюджуються Секретаріатом ВД через інформаційну систему режиму щодо питань, які розглядаються в рамках режиму, а також відмов, наданих його членами на передачі товарів, що контролюються ВД.

Режим контролю за ракетними технологіями (РКРТ)

Держекспортконтролем підготовлено позиційний документ щодо усіх питань порядку денного ГТЕ РКРТ для використання під час підготовки до заходів у рамках Пленарного засідання РКРТ у жовтні 2022 року, а також наступних засідань ГТЕ у рамках режиму.

Держекспортконтроль підтримав пропозицію МЗС щодо доцільності утриматися від направлення у відрядження представників української сторони для участі у засіданнях робочих органів РКРТ (ТЕМ, ІЕМ, ЛЕЕМ) та забезпечення участі у Пленарному засіданні РКРТ (17 – 21.10.2022 м. Монтр'ю, Швейцарська Конфедерація) силами відповідної закордонної дипломатичної установи України. Рішенням МЗС участь у Пленарному засіданні РКРТ було забезпечено силами Постійного представництва України при міжнародних організаціях у Женеві.

До початку повномасштабної війни РФ проти України та після відновлення доступу до інформаційної системи РКРТ eROC з травня 2022 р. систематично здійснюється аналіз робочих матеріалів, що розповсюджувалися Контактним пунктом РКРТ через закриту інформаційну систему eROC щодо питань, які розглядалися в рамках режиму, а також відмов, наданих його членами на передачу товарів, що контролюються РКРТ.

Додаток 2

Міжнародний режим Група ядерних постачальників (ГЯП) та Комітет Цангера (КЦ)

З метою сприяння активній участі України у заходах, що проводяться в рамках міжнародного режиму експортного контролю ГЯП та КЦ відповідно до Додаткового протоколу до Угоди між Україною та Міжнародним агентством з атомної енергії (МАГАТЕ) про застосування гарантій у зв'язку з Договором про нерозповсюдження ядерної зброї (ДНЯЗ) Держекспортконтролем підготовлено та надіслано до Держатомрегулювання інформацію про експортні поставки узгодженого обладнання та неядерного матеріалу, наведеного у Додатку II до Додаткового протоколу.

Відповідно до зобов'язань України щодо інформування Секретаріату КЦ до МЗС надано інформацію про експорт вихідного або спеціального матеріалу, що розщеплюється, та обладнання, зазначеного у Тригерному списку Комітету Цангера (далі – КЦ), до держав, які не мають ядерної зброї і не є членами ДНЯЗ.

У рамках забезпечення проведення засідання Консультативної групи, Групи з питань інформаційного обміну та Групи технічних експертів ГЯП Держекспортконтролем підготовлено та направлено до МЗС пропозиції до технічного завдання.

До початку повномасштабної війни РФ проти України та після відновлення доступу до інформаційної системи ГЯП NISS з червня 2022 р. систематично здійснювався аналіз робочих матеріалів, що розповсюджується Секретаріатом ГЯП через інформаційну систему режиму щодо питань, які розглядаються в рамках режиму, а також відмов, наданих його членами на передачі товарів, що контролюються ГЯП.

Міжнародний режим Австралійська група (АГ), Конвенція про заборону розробки, виробництва, накопичення і застосування хімічної зброї та про її знищення (КХЗ), Конвенція про заборону розробки, виробництва, накопичення бактеріологічної (біологічної) та токсинної зброї та про її знищення (КБТЗ)

Відповідно до Положення про порядок підготовки національних декларацій згідно з Конвенцією про заборону розробки, виробництва, накопичення і застосування хімічної зброї та про її знищення, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України № 109 до МЗС надано інформацію за 2021 рік щодо здійсненого Україною імпорту/експорту хімікатів, які підлягають контролю та звітності згідно з КХЗ.

На виконання Указу Президента України “Про План заходів на 2012-2021 роки щодо забезпечення виконання Україною зобов'язань за Конвенцією про заборону розробки, виробництва, накопичення і застосування хімічної зброї та про її знищення” Держекспортконтролем в межах повноважень підготовлено та надіслано до МЗС інформацію щодо запланованої на 2022 рік діяльності об'єктів хімічної промисловості, пов'язаної зі списковими за КХЗ хімікатами.

З метою підготовки національних декларацій України на виконання заходів зміцнення довіри щодо дотримання положень КБТЗ Держекспортконтролем в межах повноважень підготовлено та надіслано до МЗС інформацію щодо підготовки декларацій стосовно виконання Україною КБТЗ у 2021.

До початку повномасштабної війни РФ проти України та після відновлення доступу до інформаційної системи АГ AGIS з червня 2022 р. систематично здійснювався аналіз робочих матеріалів, що розповсюджувалися в інформаційній системі АГ з питань, які розглядалися в рамках режиму, а також відмов, наданих членами режиму, на здійснення міжнародних передач товарів, що контролюються АГ.